

Els joves i la política

GISELA VARGAS. Analista de la Fundació Rafael Campalans

HÈCTOR MORA. Coordinador de la Fundació Rafael Campalans

Il·lustració: Martí Pellicer

Quina és la percepció dels joves respecte el món que els envolta? Es diferencia de la percepció que tenen de la seva situació personal? Quines són les seves principals preocupacions? Quina és la seva percepció de la política, tant pel que fa a ells mateixos, com pel que implica en la resolució dels seus problemes? Aquestes són algunes de les preguntes a les quals intenta respondre aquest article o, si més no, a perfilar una possible resposta.

Les dades de diferents estudis¹ i els resultats de les darreres conteses electorals, així com els elevats nivells d'abstenció² entre els joves, fan necessària una reflexió profunda sobre quines són i per què estan motivades les actituds i comportaments dels joves, no tan sols front la política, sinó també respecte la seva situació a la societat i les seves expectatives i experiències vitals.

Abans, però, és important assenyalar que el discurs i les percepcions dels joves no presenten diferències, malgrat que les seves característiques i situacions personals siguin diverses. En aquest sentit, doncs, podríem parlar de l'existència d'un discurs propi de la joventut com a col·lectiu social.

La societat vista pels joves

En general, els joves tenen un discurs negatiu vers la societat en què viuen. En primer lloc, els joves perceben la societat com a altament exigent i competitiva. En aquest sentit, la societat exerceix una forta pressió sobre els joves per tal que assoleixin allò que s'espera d'ells: que siguin reeixits i que formin part del grup.

L'èxit social implica l'obtenció d'una bona posició en el mercat laboral, d'un habitatge adequat i de la capacitat adquisitiva necessària per a la compra de determinats béns de consum que reflecteixen aquest èxit. A la vegada, la pertinença al grup fomenta la comparació i dona rellevància a elements com la moda, la imatge o la participació en les activitats del grup. En aquest punt es creen necessitats de consum d'oci, de moda, de noves tecnologies, etc.

La necessitat d'ingressos i la capacitat de consum de l'individu són les principals conseqüències d'aquestes dues exigències que s'alimenten entre si. El context social, per tant, crea un seguit d'expectatives de benestar i d'uns determinats nivells de qualitat de vida que, en cas de no aconseguir-se, generen sensacions de frustració i de fracàs.

Sovint la vàlvula d'escapament davant d'aquesta frustració és el consum. D'aquesta manera, davant la impossibilitat d'assolir una bona feina, un bon salari, un habitatge digne, determinat nivell de vida, etc., es recorre a l'obtenció d'altres tipus de béns com noves tecnologies, vehicles, roba...

Els joves es troben, doncs, davant d'una realitat que no els permet assolir les expectatives que crea però que, al mateix temps, facilita l'evasió d'aquesta realitat a través del consum. A la vegada, però, aquest consum suposa, igualment, la necessitat d'ingressos. Es genera, d'aquesta manera, una espècie de cercle en què, paradoxalment, per evitar la sensació de fracàs derivada sovint de la manca de recursos econòmics (salari digne, habitatge, etc.) els joves necessiten tenir, igualment, un nivell important d'ingressos de manera periòdica.

D'altra banda, la joventut entén que la societat és canviant, fonamentalment, per dues raons. Per un costat, la inestabilitat i la discontinuïtat del mercat de treball i de les relacions personals i afectives creen incertesa respecte el futur. Per altre costat, però, i de manera simultània, la societat genera un gran nombre d'oportunitats en àmbits molt diversos (estudis, oci, etc.). Tot plegat, combinat amb el suport econòmic familiar té com a conseqüència una forta predisposició pel risc i per la prova, així com, un baix sentiment

¹ Estudi qualitatiu *Joves i Política* encarregat per la Fundació Rafael Campalans. *Participació, política i joves*, Secretaria General de Joventut (2007).

² *Enquesta sobre participació política a Catalunya*, Direcció General de Participació Ciutadana (2007).

de responsabilitat i compromís, tant a nivell personal com social, entre la joventut.

Pels joves, el país en què viuen es caracteritza per l'estabilitat social i política amb una gran seguretat socioeconòmica. Accepten plenament l'ordre social i polític i consideren que la democràcia assegura drets i llibertats, a més de promoure la tolerància. En aquest sentit, la joventut ha assimilat els valors de la democràcia en la mesura en què formen part de la seva vida quotidiana, el que, junt amb la percepció d'estabilitat del sistema desemboca la seva poca implicació en la construcció del país.

Per altre costat, els problemes de la joventut són reconeguts com a problemes comuns a la resta de joves autòctons, el que indica que senten que formen part d'un col·lectiu social determinat. No obstant això, per a solucionar aquests problemes compartits els joves busquen solucions de manera individual i ni tan sols formulen la possibilitat de fer-los front a través de l'acció col·lectiva. La creixent tendència a l'individualisme i la competitivitat de la societat s'apunten com a dues raons de pes en aquesta paradoxal recerca de solucions.

En aquest sentit, més enllà d'ells mateixos, l'únic suport que els joves prenen en consideració per a la consecució de l'èxit social és la família. De fet, la solidaritat familiar és un dels pilars principals pels joves quan volen assolir i/o mantenir un determinat nivell de benestar (el que sovint té com a resultat la permanència a la llar familiar fins a edats molt tardanes). La família actua com a Estat del benestar en un context d'alta exigència per part de la societat i de precarietat laboral, aportant estabilitat emocional i seguretat, així com, actuant sobre el potencial risc de pobresa i de privació de béns materials. Aquesta sobreprotecció familiar té, segons els propis joves, dues conseqüències fonamentals: per un costat, es crea una situació de dependència respecte la família i, per l'altre, una manca de responsabilització dels joves.

Entre la joventut, doncs, existeix desconfiança vers la societat i els individus que la formen. Per al jove, la societat ha esdevingut un món hostil en què cal combatre per aconseguir el reconeixement de l'èxit per part d'aquesta mateixa societat i dels seus membres. Es tracta d'un món en que la seguretat individual l'aporta la consecució d'un seguit d'elements de caràcter material.

Cal el reconeixement de l'èxit social però els joves no entenen que aquest èxit s'aconsegueixi col·laborant, de manera conjunta amb aquella part de la societat en la mateixa situació, sinó lluitant de manera individual, ja que els altres (també aquells amb problemes similars als propis) són una competència.

Com se senten els joves?

Els joves valoren de manera molt positiva l'etapa vital en què es troben com a etapa de divertiment i novetat, que volen aprofitar per experimentar i per divertir-se. En aquest sentit, es valora, sobretot, la llibertat, la falta de responsabilitats, la improvisació i els diners.

Per altre costat, però, els joves també s'autodefineixen com a egoistes, en tant que volen gaudir d'una situació de benestar similar a la que tenen a casa dels pares, i d'estabilitat emocional, a la vegada que es busca la diversió i accedir als béns que els permeten sentir-se integrats i acceptats pel grup.

Els joves perceben la societat com a altament exigent i competitiva. En aquest sentit, la societat exerceix una forta pressió sobre els joves per tal que assoleixin allò que s'espera d'ells: que siguin reeixits i que formin part del grup

D'altra banda, els joves senten que existeix molta distància i diferències significatives entre el món dels adults i ells; a més de viure en una societat que no els integra, que no els valora i que, en alguns casos, pot arribar a discriminar-los pel fet de ser joves. Es tracta també d'una societat molt exigent que no els permet ser adults, ja que no els facilita els instruments per ser-ho, i que no confia en ells, que posa traves al seu desenvolupament personal; al mateix temps que els demana una preparació molt elevada per assolir l'èxit.

Respecte al fet de ser jove avui i el fet de ser jove en el passat, la joventut percep que existeixen diferències substancials. Així, considera que quan els seus pares tenien la seva edat, la situació de canvi social i la lluita per construir una nova societat els impulsaven a un major compromís social i personal. A més, la poca llibertat que existia dins la família i les majors oportunitats a nivell laboral i d'accés a l'habitatge els permetien accedir d'hora a l'edat adulta.

En canvi, la joventut entén que en la societat actual, competitiva i estable políticament, amb molts obstacles per la consecució de l'èxit social, l'objectiu ha canviat. Els joves no tenen com a objectiu la construcció d'un nou projecte comú sinó aconseguir una millora personal, de manera que adquireixen un baix compromís social. A la vegada, els

³ Estudi sobre *Joves i Política* encarregat per la Fundació Rafael Campalans.

elevats nivells de benestar de que es gaudeix en el si de la família i els obstacles per a la consecució de l'èxit social suposen que el creixement dels joves com a adults es produeixi molt més tard. En aquest punt cal destacar que, malgrat la rellevància que es dona a l'assoliment de l'èxit social, els joves el veuen com un pas posterior a la consecució de l'emancipació i de l'autonomia.

Tipologies de joves

Per tenir una visió més precisa de la joventut actual podem classificar els joves en quatre categories diferents en funció de quines són les seves expectatives vitals i les seves actituds³.

En primer lloc, els "acomodats" són aquells joves que treballen o estudien; que viuen amb els pares; que estan satisfets amb la seva situació personal i que la viuen com una prolongació de la joventut, però que tenen expectatives de futur. Entre aquests tipus de joves predominen, sobretot, els de menor edat.

Els "conformistes" són aquells joves que treballen o estudien, que viuen a la llar familiar malgrat que volen ser adults. Les dificultats per aconseguir l'èxit social exigit i la pressió que reben els generen un sentiment d'impotència i frustració. Front a aquesta situació opten per mantenir el nivell de benestar del que ja gaudeixen dins de la llar familiar i accepten la situació, de manera que allarguen la situació sense voler-ho.

Els "arriscats" són aquells joves que tenen la necessitat de ser adults, que estan emancipats o en vies d'emancipació i que estan satisfets amb la seva situació malgrat les dificultats a que han de fer front. Valoren la independència i l'autonomia per damunt de qual-sevol altre valor, fins i tot, el benestar i la comoditat. Aquest grup està format per joves d'edats diferents.

El dels "decebutos" és un grup format pels joves que treballen, que han aconseguit emancipar-se i que lluiten contra els obstacles però que no han assolit les seves expectatives d'èxit social i que senten frustració i fracàs. Acostumen a ser joves propers als 30 anys que pateixen una sensació d'estancament, de no poder avançar més.

Aquestes quatre categories definides no s'han d'entendre, però, com a fases del pas de jove a adult, ja que, l'edat no acostuma a ser significativa en el cas dels "con-

formistes" ni en el dels "arriscats". En canvi, sí que ho és en el cas dels "acomodats", un grup format, majoritàriament, per joves de menor edat; i els "decebutos" en que predominen els joves que es troben al voltant dels 30 anys.

Malgrat que no es pugui apreciar una relació exacta de continuïtat entre les tipologies, els "conformistes" són susceptibles d'esdevenir "decebutos" si la seva situació d'instabilitat s'allarga en el temps. A la vegada els "decebutos" són un potencial punt d'atracció per als partits populistes. D'altra banda, és destacable el fet que entre aquestes categories no apareguin ni joves "inconformistes" ni joves "exitosos".

Els joves i la política

Pel que fa la política, els joves tenen una actitud desconfiada i poc activa. La política es percep com a allunyada de la realitat immediata dels joves, com a part del món adult i com a exclouent. A més, predomina la sensació de desconfiança, de manca de credibilitat i de decepció vers els partits polítics. La implicació dels joves en la política és baixa i, malgrat això, altres formes de participació com les manifestacions o la col·laboració amb ONGs o associacions ciutadanes tampoc no estan molt esteses. Per tant, més enllà del descrèdit de la política, que pugui motivar a la poca participació dels joves, aquests són poc actius també en altres esferes de la participació ciutadana.

Aquesta passivitat vers la política té el principal reflex en els elevats índexs d'abstenció entre els joves a les darreres eleccions autonòmiques. En aquest sentit, i segons l'anàlisi postelectoral realitzat per la Direcció General de Participació Ciutadana de la Generalitat de Catalunya, gaire-

bé la meitat dels abstencionistes en les eleccions de l'1 de novembre de 2006 eren menors de 35 anys; més de la meitat són fills de pares nascuts fora de Catalunya; la meitat són castellanoparlants; el 46% només ha realitzat estudis primaris i el 40,4% té uns ingressos mensuals inferiors a 2000€.

Segons l'estudi del Departament de Participació, la principal causa de la no participació (32,9%) va ser el descontentament amb la política i la convicció de que governi qui governi no es produiran canvis substancials en la societat. Altres causes remarcables de l'abstenció que s'assenyalen són la manca d'identificació amb els candidats o amb els partits polítics (17,2%); i el desinterès o el desconeixement sobre la política (10,4%).

La família actua com a Estat del benestar en un context d'alta exigència per part de la societat i de precarietat laboral, aportant estabilitat emocional i seguretat. Aquesta sobreprotecció familiar té, segons els propis joves, dues conseqüències fonamentals: crear una situació de dependència respecte la família i una manca de responsabilització dels joves

Malgrat aquestes xifres, cal destacar que entre els abstencionistes un 64,3% opina que la principal causa de l'abstenció (no els seus motius sinó els del conjunt dels abstencionistes) és el descontentament amb la política. Aquesta diferència també es produeix, encara que no tan accentuada, en el cas de la manca d'interès o desconeixement sobre la política (per al 14,8% dels abstencionistes aquest factor és la principal explicació de l'abstenció en general, quan només un 10,4% dels abstencionistes afirmen no haver anat a votar per aquest motiu). En tercer lloc, la manca d'identificació amb els partits polítics és percebuda entre el 10,1% dels abstencionistes com la principal causa de l'abstenció en general quan, en canvi, un 17,2% dels abstencionistes afirmen que aquest ha estat el factor que els ha impulsat a no votar.

Per tant, podem observar que tant en els resultats de l'estudi sobre *Joves i Política* de la Fundació Rafael Campalans, com en els resultats de l'estudi postelectoral de la Direcció General de Participació Ciutadana, el principal causant de la baixa participació dels joves és el descontentament i la manca de confiança en què la política pugui aportar solucions reals als seus problemes com a joventut.

D'altra banda, cal destacar que la percepció de la política com a excloent també queda reflectida pels abstencionistes, ja que afirmen que la ciutadania no pot influir en les actuacions dels polítics. És rellevant tenir en compte que no només les persones que no voten tenen aquesta percepció, sinó que els votants creuen que la seva capacitat d'influència en les decisions polítiques és limitada. També està estesa entre votants i abstencionistes la sensació de que la política queda molt allunyada dels problemes de la gent i només respon a allò que els afecta de manera més directa.

A partir d'aquestes dades, caldria plantejar-se si en el cas dels joves la política és excloent, com afirmen, degut a la seva pertinença al món dels adults, o si la política és excloent per altres raons que van més enllà de les adduïdes, com es pot deduir de l'extensió de la percepció de llunyania de la política entre la ciutadania en general, independentment de la seva edat i del seu nivell de participació política.

A més, sorgeixen altres possibles explicacions de la manca d'interès dels joves per la política com la immaduresa provocada per la sobreprotecció de la família, la manca de responsabilitats i l'individualisme; l'estabilitat política i social del país; o la percepció estesa entre els joves de que

la societat no els reconeix ni els valora, que provoca un desinterès pel món adult en el qual situen la política.

Què preocupa a la joventut?

En analitzar els temes que preocupen els joves apareixen, novament, coincidències notables respecte les principals preocupacions de la ciutadania. Així, segons l'estudi sobre *Joves i Política* de la Fundació Rafael Campalans, les principals preocupacions dels joves són tenir una feina digna, uns ingressos adequats i poder accedir a un habitatge digne. L'educació, la sanitat, el transport, la seguretat, el medi ambient i els ajuts socials són també preocupacions importants per als joves. Entre les principals preocupacions de la ciutadania tenen un pes especial l'habitatge, per un costat, i la sanitat, l'educació, els serveis socials i la Seguretat Social, per altre costat.

En el cas dels joves, el grau de preocupació per un o altre tema varia en funció de l'activitat que desenvolupen. Així, els estudiants es mostren especialment preocupats per la poca qualitat de l'educació, ja que perceben l'educació com una eina pel futur. L'educació és pels joves tant un requisit per accedir a una feina digna com un element necessari per tenir credibilitat com a persona i arribar a ser algú. Els estudiants que treballen també mostren aquestes preocupacions a les que també s'afegeixen les dificultats que suposa poder combinar feina i estudis.

Pel que fa als treballadors, apareix la precarietat laboral com a principal preocupació i la resta de preocupacions depenen del nivell d'estudis del jove. No obstant, la precarietat laboral és una preocupació transversal, és comuna a tots els joves, encara que, en uns pocs joves, la situació de precarietat és considerada com una fase de transició, un període d'espera per poder aconseguir una feina adequada.

En canvi, altres preocupacions sí que depenen del nivell d'estudis dels joves. D'aquesta manera, aquells amb un nivell d'estudis mig (Formació Professional) tenen com a preocupació principal la immigració, a la que perceben com una amenaça. El discurs vers els immigrants és crític i fonamentat, no en la competència laboral que puguin suposar, sinó en la competència en l'accés als béns i serveis del benestar.

Per als joves amb nivell d'estudis superiors (llicenciats), en canvi, les preocupacions principals són la no adequació de la feina amb els estudis realitzats i la necessitat de seguir

Pel que fa la política, els joves tenen una actitud desconfiada i poc activa. La política es percep com a allunyada de la seva realitat immediata, com a part del món adult i com a excloent. A més, predomina la sensació de desconfiança, de manca de credibilitat i de decepció vers els partits polítics

estudiant més enllà de la llicenciatura per poder millorar la seva situació laboral.

Com veuen els joves al PSC?

Sense tenir en compte les simpaties per un o altre partit, els joves tenen una imatge del PSC com un partit sòlid i molt estable però que es troba en una situació d'estanca-ment; a la vegada, es valora la seva experiència de govern. També es percep com un partit que arriba a tothom però que "no es mulla".

D'altra banda, la imatge del partit entre els joves que hi simpatitzen varia en funció de la seva proximitat o llunyania del discurs catalanista. D'aquesta manera, els joves propers al PSC que es consideren catalanistes veuen el PSC com un partit català, modern, progressista, obert i cosmopolita. En canvi, entre els joves propers al PSC que no tenen un discurs catalanista, es valora molt el suport del PSOE al PSC i la seva capacitat de formar part del govern de l'Estat, que identifiquen com un reflex del seu poder.

Respecte la imatge del president de la Generalitat, José Montilla és vist, en general, com a discret, poc conflictiu, pràctic i poc interessat en donar una imatge determinada.

El discurs dels joves que simpatitzen amb el PSC és homogeni pel que fa al reconeixement dels seus valors com a valors d'esquerres. En canvi, en aspectes com la valoració del govern tripartit o l'actitud respecte el catalanisme apareixen actituds i opinions diferenciades.

Així, el tripartit és vist, en general, com a positiu ja que els pactes es consideren representatius de la màxima democràcia; s'entén que a l'anterior legislatura no es va deixar governar el tripartit; i es diposita confiança en el nou Govern de l'Entesa del que s'esperen bons resultats a llarg termini.

Pel que fa el catalanisme apareixen dos tipus de discursos. Per un costat, trobem un discurs poc catalanista, especialment entre joves que tenen com a referent el PSOE i que veuen el PSC com el seu representant a Catalunya. Per l'altre, existeix un discurs catalanista entre joves que donen molta importància a la llengua i a la cultura catalanes.

Què demanen els joves?

Tot i la manca d'interès dels joves per la política, aquest

sentiment no es produeix en el cas de les polítiques que els afecten de manera directa. Els joves són conscients de la importància que tenen per a ells determinats tipus de polítiques, especialment, les relatives a l'habitatge i a l'ocupació.

Aquest interès, però, no es tradueix en un coneixement de les polítiques adreçades als joves. En general, els joves mostren un coneixement molt escàs de les mesures que se'ls adrecen des del Govern, encara que, protesten perquè perceben que se'ls té poc en compte i per la manca de polítiques que, segons ells, es dirigeixen a la joventut. Apareix una queixa generalitzada respecte a la manca d'informació sobre les actuacions dirigides als joves que es fan des de les administracions. En canvi, plantegen poques propostes d'actuació vers el jovent i les proposicions de polítiques de joventut que fan són molt genèriques, poc específiques i sovint basades en tòpics.

Quines respostes plantegen als principals temes que els preocupen com a joves? Pel que fa a les polítiques d'habitatge es demana la baixada de preus; oferir més HPO tant de lloguer com de compra; facilitats per a l'obtenció d'una hipoteca; la regulació dels lloguers i el control de l'especulació.

Les demandes respecte les polítiques d'ocupació estan relacionades amb la millora dels salaris, la reducció de la precarietat laboral, la remuneració de les pràctiques i la millora de les facilitats per accedir al mercat de treball.

En relació a l'educació es proposa millorar la qualitat de l'educació pública i augmentar la quantia i l'abast de les beques. Respecte la immigració es proposa la regulació de l'entrada i la prestació de béns i serveis de benestar genèrics i no específics per als immigrants. I pel que fa al transport públic, es demana el seu abaratiment i l'augment de la freqüència i l'abast del transport nocturn.

D'altra banda, i malgrat el seu reconegut interès en les polítiques que els afecten, no s'esforcen en conèixer-les ni en buscar els mecanismes per accedir a aquestes polítiques. Volen que la informació els arribi de manera directa, sense necessitat de buscar-la.

Propostes

Les reflexions fetes a partir de les dades que aporten, tant l'estudi *Joves i Política* com de l'*Enquesta sobre participació política a Catalunya*, ens porten a formular algunes recomanacions que considerem que podrien fer

sentir els joves més inclosos en la societat, més a prop del PSC i més acompanyats en la solució d'allò que els preocupa. Aquestes recomanacions tenen un caràcter general, és a dir, haurien d'adreçar-se a tota la joventut, encara que considerem que en alguns casos les seves repercussions serien majors sobre joves pertanyents a "tipologies" concretes.

1.- Informació

En general, els joves participants es queixen del desconeixement respecte els serveis i les mesures que l'Administració pública posa a la seva disposició.

En aquest sentit, proposem el disseny d'un llibret d'informació que reculli totes aquelles polítiques i mesures adreçades als joves des de les diferents administracions (Generalitat, Diputació i Ajuntaments). Per tal de que aquesta informació arribés a la totalitat del col·lectiu juvenil hauria d'enviar-se a les adreces postals de la població objectiva que forma aquest col·lectiu (que es poden conèixer a través dels padrons municipals).

Encara que aquestes propostes siguin importants respecte els joves en general, són especialment rellevants respecte els joves pertanyents a la tipologia dels "conformistes", que sovint se senten superats per les dificultats per aconseguir l'èxit social. Segurament, amb un major coneixement de totes aquelles possibilitats que se'ls ofereixen des de les diferents administracions públiques, el seu pas cap a l'emancipació és produiria abans i no es retardaria tant.

2.- Discurs i visualització

Els joves expliciten que la societat no els reconeix ni els valora. Aquesta manca de reconeixement des del "món adult", en el qual hi inclouen tant les institucions com la classe política, justifica l'allunyament que senten respecte a ell.

En l'àmbit polític, es constata la necessitat d'establir uns referents joves per tal de satisfer les demandes de representació. D'aquesta manera, es visibilitzaria que des del PSC es té en compte el jove i també se'l valora. Així, a ulls dels joves la política podria adquirir certa proximitat.

A la vegada, caldria acompanyar aquesta visibilització d'un discurs que reconegui l'aportació que aquest grup social fa al conjunt, tant des de les institucions com des del propi PSC. Un discurs proper, clar i innovador. Un discurs,

també, que revaloritzi els elements característics d'aquest col·lectiu social.

En aquest sentit, per exemple, en l'àmbit del sector privat, les campanyes de captació del públic jove es basen en el reconeixement del valor social que aporten. En canvi, des de l'àmbit públic no es fa un discurs que valori les aportacions que aquest sector social aporta al conjunt: il·lusió, originalitat, solidaritat, risc, etc.

3.- Transport públic

S'evidencia una demanda important respecte la millora del funcionament i de la rebaixa de les tarifes del transport públic entre els joves. Les mesures en aquest àmbit tenen una incidència molt directa entre els joves que utilitzen el transport públic tant per a desplaçar-se fins al lloc on treballen o estudien, com per desplaçar-se als llocs d'oci.

Prenent en consideració aquestes qüestions i tenint en compte la necessitat de recursos que la majoria dels joves tenen, una mesura positiva seria la creació d'un sistema de tarifes especials en els transports

públics per als joves menors de 30 anys, similars a les que ja gaudeixen altres col·lectius socials com els jubilats.

4.- Oci

Com hem vist, els joves veuen l'etapa en què viuen com a positiva perquè és un període de descobriment, novetat, experimentació i diversió.

L'oci pot ser la manera d'acostar els joves a la participació en la societat civil organitzada, per mitjà de la seva implicació en la programació de l'oci ofert des dels equipaments públics.

Per aquest motiu, suggerim la creació d'espais d'oci pensats i dinamitzats pels mateixos joves de manera organitzada i col·lectiva. Es proposa facilitar que els joves puguin decidir l'ús d'aquest espai a través de les diferents associacions i entitats de la societat civil organitzada. Entenem que aquesta pot ser una estratègia eficaç per a crear vincles de participació dels joves en la societat a partir de l'oci.

5.- Formació

L'augment de les beques i de la seva quantia són una de les principals demandes fetes pels joves.

La política d'habitatge per a joves s'hauria de dirigir, a més, a la creació de més habitatge de protecció oficial en règim de lloguer i a augmentar el parc d'habitatges amb lloguers baixos. Amb uns preus de lloguer baixos es facilitaria la sortida de la llar familiar a edats inferiors a les actuals i es fomentaria l'estalvi dels joves

Més enllà d'aquest increment, proposem establir remuneracions en les pràctiques que molts estudiants han de realitzar de manera obligatòria durant la seva carrera universitària i en la Formació Professional. En la majoria dels casos, durant aquestes pràctiques els estudiants desenvolupen les tasques corresponents al lloc de treball que ocupen, amb el consegüent benefici per l'empresa però sense els costos que la retribució del treballador li suposaria. Els joves valorarien molt positivament aquesta retribució encara que, per qüestions d'inexperiència, la remuneració no fos la mateixa que la d'un treballador que no estigués en període de pràctiques.

A més, en alguns casos concrets, com els referents a la tipologia dels "arriscats", una mesura que podria tenir repercussions molt positives és la creació de beques de formació a l'estranger per a períodes de temps mitjos (tres anys aproximadament). La concessió d'aquestes beques estaria lligada al retorn, en el que, perquè la inversió feta revertís plenament en la societat, es podria garantir un lloc de treball adequat a la formació de cada jove que s'establiria a través de convenis entre l'Administració i les empreses en funció de les seves necessitats.

6.- Habitatge

L'habitatge és, com hem vist, una de les principals preocupacions de la joventut tant per aquells joves que ja s'han emancipat o estan en procés com per aquells que, com a conseqüència dels obstacles, decideixen allargar la seva estada a la llar familiar.

En aquest sentit, creiem que són necessàries mesures adreçades, específicament, al col·lectiu dels joves en tant que els obstacles d'accés a l'habitatge constrenyen molt fortament el desenvolupament de la seva vida.

Així, creiem necessàries mesures que incentivin l'accés dels joves al mercat de l'habitatge, continuant en la línia dels ajuts a l'emancipació impulsats per la ministra Carme Chacón. La política d'habitatge per a joves s'hauria de dirigir, a més, a la creació de més habitatge de protecció oficial en règim de lloguer i a augmentar el parc d'habitatges amb lloguers baixos. Amb uns preus de lloguer baixos es facilitaria la sortida de la llar familiar a edats inferiors a les actuals i es fomentaria l'estalvi dels joves.

En el cas concret dels joves "decebutos" considerem que les polítiques d'habitatge són un element clau, així com, les polítiques de transferència. És a dir, davant la complexitat de dur a terme mesures que incideixin directament en els salaris, es tractaria de desenvolupar actuacions adreçades a disminuir el cost d'altres àmbits de la seva vida.

Més enllà d'aquestes propostes concretes, però, és

necessari reflexionar sobre quina ha de ser la manera en què s'arriba als joves des del poder públic. Cal instrumentar mecanismes d'informació més directes, com poden fer algunes empreses privades per arribar als seus clients? O seria més eficaç i més positiu a llarg termini per a la societat en general, incentivar la participació dels joves i l'esforç en la cerca de solucions als seus problemes?

Finalment, cal plantejar-se què es pot aportar des del socialisme català a la millora de la situació d'aquests joves i en resposta a les seves demandes. Quina ha de ser la manera de fer i quines han de ser les propostes que solucionin els problemes i preocupacions del jovent. A la vegada, però, aquestes respostes han de ser capaces de trencar amb la imatge de descrèdit i amb l'allunyament de la classe política, així com amb la desconfiança generalitzada que inspira, a més de combatre la percepció d'immobilitat i d'estancament del socialisme català. En relació a aquest darrer punt, es fa necessari repensar les fórmules per arribar a la joventut de manera que les propostes que es llencin despreguin novetat, frescor i dinamisme. ■

Fitxa tècnica

Estudi qualitatiu que es va realitzar seguint la tècnica dels grups de referència (focus group) a joves de l'Àrea Metropolitana.

Es van organitzar reunions de 2 hores de duració amb cadascun dels 13 grups organitzats (fent un total de 26 hores de debat), en cada cas format per 6 persones (en total 78 persones participants). Els grups es van dissenyar en base a la proximitat expressada per cada participant per un dels següents partits: PSC, CiU, ERC, ICV i PP.

En cadascun dels 13 grups es va seleccionar les persones en base a les següents característiques:

- Sexe: Ambdós
- Edat: De 20 a 24 anys / De 25 a 30 anys
- De diferents nivells de formació i estatus laboral:
 - Estudiants universitaris que no treballen
 - Estudiants universitaris que treballen
 - Joves que treballen des dels 16 anys (sense formació universitària) i amb un nivell d'ingressos:
 - Baix
 - Adequat
 - Joves que treballen, llicenciats o diplomats i amb un nivell d'ingressos:
 - Baix
 - Adequat